

BURSASPOR PROFESYONEL FUTBOL TAKIMI FUTBOLCULARININ OYNADIKLARI MEVKİLERE GÖRE 1998-1999/1999-2000 VE 2000-2001 SEZONLARINDAKİ OYUN VERİMLERİNİN İNCELENMESİ

A STUDY OF THE GAME PERFORMANCES OF THE PLAYERS OF THE PROFESSIONAL FOOTBALL TEAM OF BURSASPOR IN 1998/1999, 1999/2000 AND 2000/2001 SEASONS ACCORDING TO THE FIELD AREAS WHERE THEY PLAYED

M. DOĞAN¹, C. ÇANKAYA²

ÖZET

Bu çalışmada, 1998-1999 / 1999-2000 ve 2000-2001 yılları futbol sezonlarında Bursaspor profesyonel futbol takımı kadrosunda yer alan futbolcuların, Bursaspor' un Türkiye 1. futbol liginde oynadığı 102 resmi lig maçındaki oyun verimlerinin oynadıkları mevkilere göre incelenmesi amaçlandı.

Bilgi toplama aracı olarak, Bursaspor profesyonel futbol takımının Türkiye 1. liginde kendi sahasında oynadığı maçlara gidildi, deplasmanda oynadığı maçların video kayıtları izlendi, yerel gazete ve TV kanallarının maç değerlendirme tabloları ve yorumlarından araştırmaya yönelik veriler elde edildi.

Değerlendirmede, değişkenler arasında ilişki olup olmadığını saptamaya yarayan gruplandırılmış değişken ve verilere uygulanan X^2 bağımsız testi kullanıldı. Bu testin 1. aşamasında % değerler üzerinden hesaplamalar yapıldı, ikinci aşamada ise bazı veriler karşılaştırılarak aralarında ilişki olup olmadığı araştırıldı.

Bursaspor' un üç sezon içinde kadrosunda yer alan yerli ve yabancı profesyonel futbolcuların oynadıkları maç sayıları, oynadıkları maçlarda oyunda kaldıkları süreler, oyuncuların mevkilerine göre incelendi, verim sonuç ilişkisinde Bursaspor profesyonel futbol takımı kadrosunda yer alan futbolcuların her üç sezonda oynadıkları ortalama maç sayısı ve oyunda kalma sürelerinin devamlılık göstermediği saptandı.

Anahtar Kelimeler: Futbol, mevkî, sezon, verim.

SUMMARY

This study aims to investigate the game performances of the footballers who played for the professional football team of Bursaspor in the seasons of 1998/1999, 1999/2000 and 2000/2001 in the 102 official games in the First Division with reference to their areas where they played.

The data were collected by visiting the games they played at home, and by watching the video records of their away games. Also, some data were obtained from the sports commentaries of the local newspapers and TV channels.

In evaluation was employed the X^2 independent test, which is applied to grouped variables and data in order to find out whether there exists a correlation between variables. In the first stage of the test calculations were carried out as percentages, and in the second stage some data were compared in order to see whether there are correlations.

The number of the games they played, and the durations they remained in the games, of the professional native and non-native players who took place on the team were studied according to the field areas where they played. It was found, in the efficiency-result relation, that there was no stability in the average numbers of the games they played in all three seasons, and the times they remained in the games.

Key words: Football, area, season, efficiency.

GİRİŞ

Futbol, bir çok ülkede ortak tutku haline gelmiş sportif bir organizasyon türüdür. Günümüz dünyasında uygulanan pek çok spor branşından biri olan futbol, gerek izleyicisi gerekse sporcusu ile günümüzün bir numaralı spor branşıdır (1). Modern bir fenomen olan futbol, 1930' lu yılların sonlarına doğru gelişmeye başlamış, 1960 ve 1970 yılları arasında büyüyerek gelişmiştir (2). Günümüzde futbol, dünyadaki popülaritesini ve toplum katmanları tarafından kabul görmürlük ölçüsünü oldukça yükseltmiştir. Futbol, oyun alanının genişliği, oyuncu sayısının fazlalığı, kurallarının zenginliği ile oynayanlar açısından

çok yönlü davranışları ihtiva etmektedir (3). Özellikle günümüzde adeta spor branşından ziyade bir sektör haline gelen futbol oyunu içinde özellikle profesyonel futbol takımları her geçen gün daha güçlenmekte, takımların hedefleri büyümekte, bu hedeflere ulaşabilmek için yapılan oyun içindeki mücadele dahada zorlaşmaktadır. Bu zorlu mücadeleden başarı ile ayrılmak için tüm takımlar ekonomik güçlerinin elverdiği ölçüde en güçlü kadroları kurmaya çalışıp, bu hedeflerin dışında kalmamaya çalışmaktadırlar.

¹Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğretim Görevlisi

²Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğretim Üyesi

Günümüzde artık yarışma ve sportif hareketlerin çeşitli yöntemlerle analiz edilmesi spor bilimciler ve teknik adamlar tarafından oldukça kabul görmektedir. Genel olarak bir maç analizinde antrenörler, müsabaka süreci içerisinde oyunu izler, buna göre performans analizini yapar ve bir sonraki maç için belli hesaplar içine girerler. Futbolda maçın analizi ya da oyuncuların değerlendirilmesi konusu antrenörler için son derece önemlidir (4).

Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanı ile futbolun örgütlenmesi paralellik taşımaktadır. İşgal yıllarında gizli gizli oynanan, ilk örneklerini İstanbul ve İzmir'de veren futbol, 1923 yılında Türkiye Futbol Federasyonu ve İdman Cemiyetleri İttifakı'nın tesisi ile şekillendirildi. Bu örgütlenme Bursa'yı da etkisi altına aldı ve futbol kulüpleri kuruldu (5). Bursaspor profesyonel futbol takımı 1963 yılında Bursa'daki beş tane amatör takımın birleşmesiyle kurulmuş olup dört büyükler ile birlikte 1. lige çıktığından bu yana bu ligde mücadele etmektedir (1). Sürekli 1. ligde mücadele etmesine karşın şampiyonluk hedefine ulaşamamış olan Bursaspor, Türkiye kupası ve Başbakanlık kupalarını profesyonel takımı ile kazanmıştır. Buna karşın çok iyi bir alt yapı organizasyonu olan takımın, altyapı takımlarının Türkiye çapında kazanmış olduğu pek çok derecesi bulunmakta, ve yetiştirdiği pek çok oyuncusuda Türkiye 1.,2.,3., futbol liglerinde profesyonel olarak futbol oynamaktadır.

Anadolu kulüpleri içinde oldukça iyi bir yere sahip olmasına karşın, son üç sezondur lig şampiyonluğu, Türkiye Kupası ve Avrupa kupaları gibi hedeflerden uzak kalan takım, özellikle son üç sezondur sürekli küme düşme tehlikesini yaşamıştır. Futbolda verimi; teknik, taktik, çevresel faktörler, kondüsyonel özellikler, materyal özellikler ve psikolojik özellikler gibi öğelerin etkilediğini görmekteyiz. Tüm bunların muhatabı olan teknik kadro, futbolcular ve kadro kalitesi, yönetim kadrolarının uzun süreli devamlılığı da oyun verimini etkileyen faktörlerin başında gelmektedir. Bu bağlamda, Bursaspor futbol takımının kadrosunda yer alan yerli ve yabancı oyuncuların müsabakalar ve sezonlardaki oyun verim ilişkisi incelenmiştir. Geçmiş yıllarda Türkiye 1. futbol liginde elde etmiş olduğu başarılar daha iyi iken son üç sezonda takımında görülen bu düşüşün nedeni, kadroda yer almış olan oyuncuların verimi dikkate alınarak incelenmeye çalışılmıştır.

MATERYAL ve METOD

Araştırmamızın evrenini 98-99 / 99-00 ve 00-01 yılları futbol sezonlarında Bursaspor' un Türkiye 1. ligindeki deplasman ve kendi sahasında oynadığı müsabakalar oluşturdu.

Bilgi toplama aracı olarak, Bursaspor' un Türkiye 1. liginde deplasman ve kendi sahasında oynadığı maçlar izlendi. Bursaspor profesyonel futbol takımının deplasmanda oynadığı maçların video kayıtları izlendi, Bursa' da yayınlanan günlük yerel gazetelerden Olay, Bursa 2000 ve Haber gazetelerinin maç değerlendirme tabloları ve köşe yazarlarının yorumları ile yerel TV kanalları olan Olay TV ile AS TV' nin spor programlarındaki görüntü ve yorumlardan araştırmaya yönelik veriler elde edildi. Bu veriler tablo ve grafikler halinde açıklandı.

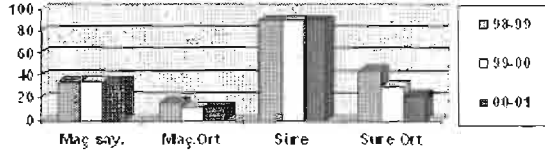
Değerlendirmede değişkenler arasında ilişki olup olmadığını saptamaya yarayan gruplandırılmış değişken ve verilere uygulanan X^2 bağımsız testi kullanıldı. Bu testin 1. aşamasında % değerler üzerinden hesaplamalar yapıldı. İkinci aşamada ise bazı veriler karşılaştırılarak ilişki olup olmadığı araştırıldı.

BULGULAR

1998-1999 futbol sezonunda, Bursaspor profesyonel futbol takımı kadrosunda yaş ortalaması 23.6 olan 6' sı yabancı, toplam 31 futbolcu, 1999-2000 futbol sezonunda yaş ortalaması 22.9 olan 6' sı yabancı 29 futbolcu, 2000-2001 sezonunda yaş ortalaması 23.1 olan 7' si yabancı 35 futbolcu profesyonel takım kadrosunda yer almıştır. Bu futbolcuların görev yaptığı mevkiiler incelendiğinde; takımda 98-99 sezonunda 3 kaleci, 7 savunma, 12 orta saha, 9 forvet oyuncusu, 99-00 sezonunda 3 kaleci, 9 savunma, 11 orta saha, 6 forvet oyuncusu, 00-01 sezonunda ise 4 kaleci, 9 savunma, 17 orta saha ve 5 forvet oyuncusunun yer aldığı tespit edilmiştir.

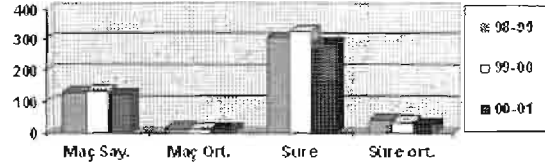
98-99 ve 99-00 ve 00-01 futbol sezonlarında Bursaspor futbol takımında ikisi yabancı olmak üzere 7 teknik direktör görev yapmıştır.

98-99 sezonunda takımda 3 teknik direktör görev almış; Nejat Biyediç 15 hafta, Ahmet Akcan 6 hafta, Sakıp Özberk 13 hafta takımın başında kalmıştır. 99-00 sezonunda ise 2 teknik direktör görev almış; Kemal Batmaz 3 hafta, Yılmaz Vural 31 hafta görev yapmış, 00-01 sezonunda ise Jorg Berger 8 hafta, Nejat Biyediç ise 26 hafta görevde bulunmuştur.

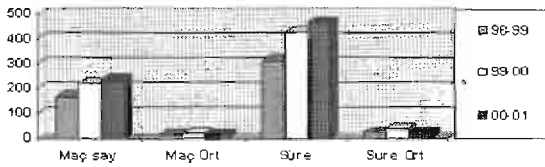
Grafik 1: Kalecilerin 98-99 / 99-00 ve 00-01 Karşılaştırılması

Takımın kalecileri, 98-99 sezonunda ortalama 17 maçta, 99-00 sezonunda ortalama 11.3 maçta görev yapmışlar, 98-99 sezonunda ortalama 45 dakika, 99-00 sezonunda ortalama 30 dakika, 00-01 sezonunda 22.5 dakika oyunda kalmışlardır.

Grafik 2: Savunma Oyuncularının 98-99 / 99-00 ve 00-01 Sezonları Karşılaştırılması

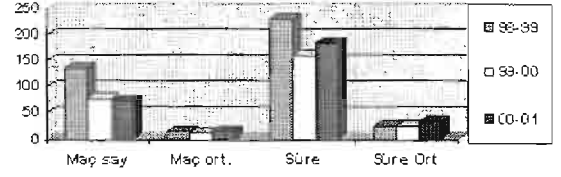
Savunma oyuncularını 98-99 sezonunda toplam 129 maçta görev yapıp 18.4 maç ortalaması ile oynamış, toplam 306.3 dakika oyunda kalıp, ortalama 43.7 dakika oyunda kalmışlar, 99-00 sezonunda ise 136 maçta görev alıp, 15.1 maç ortalaması ile oynamış, 328.4 dakika oyunda kalıp, ortalama 36.4 dakika oyunda kalmışlardır. 00-01 sezonunda ise 128 maçta görev alıp, 14.2 maç ortalaması ile oynamış, 289.1 dakika oyunda kalıp, ortalama 31.4 dakika oyunda kalmışlardır.

Grafik 3: Orta saha Oyuncularının 98-99 / 99-00 ve 00-01 Sezonları Karşılaştırılması

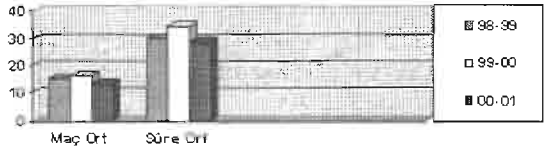
Orta saha oyuncularını 98-99 sezonunda toplam 168 maçta görev yapıp 14 maç ortalaması ile oynamış, toplam 310.3 dakika oyunda kalıp, ortalama 25.8 dakika oyunda kalmışlardır. 99-00 sezonunda ise 219 maçta görev alıp, 19.9 maç ortalaması ile oynamış, 422.4 dakika oyunda kalıp, ortalama 38.4 dakika oyunda kalmışlardır. 00-01 sezonunda ise 231 maçta görev alıp, 26.3 maç ortalaması ile oynamış,

461.4 dakika oyunda kalıp, ortalama 26.3 dakika oyunda kalmışlardır.

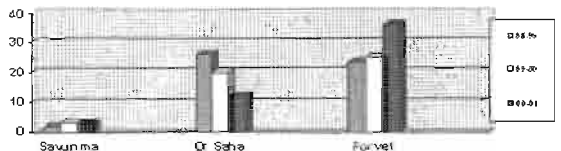
Grafik 4: Forvet Oyuncularının 98-99 / 99-00 ve 00-01 Sezonları Karşılaştırılması

Forvet oyuncularını 98-99 sezonunda toplam 136 maçta görev yapıp 15.1 maç ortalaması ile oynamış, toplam 225.5 dakika oyunda kalıp, ortalama 25 dakika oyunda kalmışlardır. 99-00 sezonunda ise 78 maçta görev alıp, 13 maç ortalaması ile oynamış, 157.5 dakika oyunda kalıp, ortalama 26.2 dakika oyunda kalmışlardır. 00-01 sezonunda ise 74 maçta görev alıp, 14.8 maç ortalaması ile oynamış, 183.7 dakika oyunda kalıp, ortalama 34 dakika oyunda kalmışlardır.

Grafik 5: Tüm Oyuncularının 98-99 / 99-00 ve 00-01 Sezonları Karşılaştırılması

Takımdaki tüm futbolcular 98-99 sezonunda 15.06 maç ortalaması ile oynamış, maç ortalaması 30.06 dakika, 99-00 sezonunda 16.1 maç ortalaması ile oynamış, maç ortalaması 34.4 dakika, 00-01 sezonunda 13.2 maç ortalaması ile oynamış, maç ortalaması 28.2 dakika olmuştur.

Grafik 6: Atılan Gollerin Mevkilere Göre Dağılımı

98-99 Futbol sezonunda atılan gollerin dağılımı incelendiğinde, savunma oyuncularını 2, orta saha oyuncularını 26, forvetler ise 23 gol, 99-00 Futbol sezonunda, savunma oyuncularını 3, orta saha oyuncularını 20, forvet oyuncularını ise 25 gol, 00-01 Futbol sezonunda ise savunma oyuncularını 3, orta saha oyuncularını 12, forvet oyuncularını ise 36 gol atmıştır.

Tablo 1: Sezonlara Göre Mevkilerinde En İyi Değerlere Sahip Olan Oyuncular**98-99 SEZONU**

Oyuncular	Mevkiler	Oy.maç say.	Oy.maç ort.(dk)	O.top.sü.(dk)
Şenol Karagöl	Kaleci	20	52.9	1800
Ömer Kılıç	Savunma	24	62.9	2139
M.Varesenoviç	Orta saha	30	68.5	2331
Murat Sözkese	Forvet	30	68.3	2325

99-00 SEZONU

Oyuncular	Mevkiler	Oy.maç say.	Oy.maç ort.	Oy.ort.süre
Şenol Karagöl	Kaleci	27	69.8	2376
Erkan Özbey	Savunma	32	84.6	2878
Deniz Kolgu	Orta saha	29	71.5	2432
Murat Sözkese	Forvet	33	77	2619

00-01 SEZONU

Oyuncular	Mevkiler	Oy.maç say.	Oy.maç ort.	Oy.ort.süre
Şenol Karagöl	Kaleci	17	44.9	1528
Erkan Özbey	Savunma	28	68.6	2334
Ender Alkan	Orta saha	33	77.6	2640
Murat Sözkese	Forvet	34	87.8	2988

Tüm sezon değerleri incelendiğinde, Bursaspor'un santriforu Murat Sözkese her üç sezonda da en iyi değerlere sahip olan futbolcu olmuş, kaleci Şenol Karagöl üç sezonda takımda

oynamış, savunma oyuncusu Erkan Özbey iki sezonda en iyi değerlere sahip olmuş, diğer oyuncular ise farklı sezonlarda en iyi değerlere ulaşmıştır.

TARTIŞMA

Takımların oyun sistemleri ve futbolcu stilleri farklı bir şekilde yansıdığı görülse de sonuçta bütün takımların hedeflerinin hem savunmada hem hücumda kendi oyun anlayışlarını kabul ettirmek şeklinde tespit edilmektedir.

Sporsal verim; yarışmada takımlar benzer sonuçlar elde etselerde, sonuçta bireyden bireye farklılık gösteren çeşitli faktörlerin toplamıdır. Yetersiz güç olağanüstü teknikle, az sprint özelliği mükemmel dayanıklılıkla, yetersiz teknik saldırganlıkla telafi edilebilir (1).

Bursaspor profesyonel futbol takımının sporsal verimini incelediğimizde, son üç sezonda oldukça büyük düşüşler görmekteyiz. Son üç sezonda görev yapan, ikisi yabancı yedi tane teknik direktörün; takımın kondisyonel özelliği, teknik kapasitesi, taktik ve oyun anlayışı, mental ve duygusal özellikleri, oyuncu

kalitesi bazında istenilen hedeflere ulaşmak için problemler yaşadıklarını söyleyebiliriz.

98-99 sezonunda 3 teknik direktör değişikliğine rağmen takımın küme düşme korkusu son haftalara kadar devam etmiş, 99-00 sezonunda ise uzun süre aynı teknik direktörle çalışılmış, takımın küme düşme tehlikesi son haftalara gelmeden sona ermiş, 00-01 sezonunda iki teknik adam değişikliği yapılmış, 26 hafta aynı teknik adamla devam edilmiş, küme düşme tehlikesi son haftalarda küme düşen takımların kesinleşmesi ile birlikte sona ermiş ancak takım beklenen hedeflerden bu sezon için de uzak kalmıştır.

98-99 sezonunda profesyonel kadroda bulunan 31 futbolcunun 3'ü kaleci, 7'si savunma, 12'si orta saha, 9'u forvet oyuncusu iken, 99-00 sezonunda profesyonel kadroda bulunan 29 oyuncunun 3'ü kaleci, 9'u savunma, 11'i orta saha, 6'sı forvet oyuncularından, 00-01 sezonunda profesyonel kadroda yer alan 35

futbolcunun 4' ünü kaleci, 9' unu savunma oyuncusu, 17' sini orta saha oyuncusu, 5' ini forvet oyuncuları oluşturmuştur. Her üç sezonda da mevkilere göre dağılımda orta saha oyuncuları en kalabalık grubu oluştururken, 98-99 sezonunda 7 olan savunma oyuncusu 99-00' de 9' a, çıkmış, 00-01' de aynı sayıda savunma oyuncusu takımında yer almıştır. 98-99 sezonunda 3 tanesi yabancı 9 olan forvet sayısı 99-00' da 6'ya, 00-01' de 1 tanesi yabancı olan forvet sayısı 5' e inmiştir.

Üç sezonda mevkiler arası dağılıma bakıldığında, 98-99 sezonundaki kötü gidişi durdurmak için 99-00 ve 00-01 sezonlarında savunma ve orta saha oyuncuları ile kadro takviye edilmiş, yeni yapılan yerli ve yabancı oyuncu transferleri öncelikli olarak bu bölgelere yapılmış, forvet oyuncu sayısı bir önceki sezona göre azalmıştır. Her üç sezonda da sürekli olarak orta saha ve savunma oyuncuları ile takviye edilmesi, takımın forvet bökgesinde sorun yaşanmadığını, en büyük sıkıntının bu bölgelerde olduğunu ve takımın görev yapan antrenörlerin bu konuda hemfikir olduklarını düşündürmektedir.

Buna karşın 00-01 sezonunda da takımdaki sıkıntı önceki sezonlar kadar tehlikeli boyutlara gelmesede istenilen hedeflere ulaşamamıştır. Yan kenar oyuncularının aynı zamanda hücum kanatlarını, orta saha oyuncularının aksiyonları sistematik olarak ileri uç oyuncularına doğru yer değiştirmedikleri gözlenmiştir.

Savunma bloğunda oynayan oyuncuların alan-adam markajı, kademe hataları ve birbirleri arasında görülen uyumsuzluk, hücum pozisyonlarında orta saha oyuncularına yetersiz desteği, performansı olumsuz etkilemiştir. Bunlara ek olarak hücumda görev yapan ileri uç oyuncularının aynı zamanda savunma varyasyonlarında yeterince görev yapmamaları, oyun sistemlerini ve buna bağlı taktik anlayışı genişletememiştir.

Her üç sezonda da aynı kalecilerle oynayıp çok fazla değişiklik yapılmamasına karşın özellikle bireysel ve takım savunmasında görülen büyük aksaklıklar kalecilerin alternatiflerinin az olması, kale bölgesindeki sporsal verimi düşürmüştür.

Bursaspor profesyonel futbol takımının, savunma ve hücum bloklarında antrenörlere bağlı olarak yapılan sistem değişiklikleri, oyuncu seçimleri, iskelet kadronun bir türlü oluşturulamayıp sürekli farklı oyuncuların taktik uygulamalar içinde denenmesi, yabancı oyuncu seçiminde her üç sezonda, özellikle de 00-01 sezonundaki yanlışlıklar bu özellikleri olumlu olarak etkilememiştir.

Şahinoğlu, Z. tarafından yapılan araştırmada (6), 1994 Amerika Birleşik Devletleri, 1998 Fransa Dünya futbol şampiyonasında oynanan maçlar ve mevkilere göre atılan gollerin dağılımı incelenmiş, Fransa 98 ve Amerika 94 Dünya kupalarında en fazla golü; Fransa 98' de (66 gol), ile forvet oyuncularının, yine Amerika 94' te (61 golle) forvet oyuncularının attığı tespit edilmiştir. Bursaspor' un 98-99 sezonunda attığı gollerin (51 gol) en fazlasını (26 gol) ortasaha oyuncuları, 99-00 sezonunda ise atılan toplam gollerin (48 gol) çoğunu (25 gol) forvet oyuncularının attığı, 00-01 sezonunda ise atılan gollerin (51 gol) en fazlasının (36 gol) yine forvet oyuncuları tarafından atıldığı tespit edilmiştir.

Bursaspor takımının 98-99 sezonunda en fazla golünün orta saha oyuncuları tarafından atılması, takımdaki hücum oyuncularının yeteri kadar yüksek performansa sahip olmamalarından, orta saha oyuncularının hücumla yönelik taktik anlayışla oynatılıyor olmalarından kaynaklanmış olabilir. Takımın 99-00 ve 00-01sezonunda attığı gollerin en fazla forvet oyuncularınca atılmış olması, Şahinoğlu Z.' nun 1994 Amerika ve 1998 Fransa Dünya futbol şampiyonasındaki sonuçlarla paralellik göstermektedir. Bu durum farklı antrenör anlayışı, değişik oyun sistemi, 00-01 sezonu gol kralı olan Okan Yılmaz' ın üstün performansı ve yeni forvet oyuncularının takıma katkısından kaynaklanmış olabilir.

Egesoy, H., ve arkadaşları tarafından 2000 Avrupa Futbol şampiyonasında yapılan bir çalışmada 1. devrede hiçbir takımın oyuncu değişikliği yapmadığı, 2. devrede ise toplam 39 oyuncu değişikliği yapıldığı tespit edilmiştir (7). Bursaspor' un müsabakalarında yapılan oyuncu değişiklikleri incelendiğinde; 98-99 sezonunda maçların 1. devrelerinde toplam 20, 2. devrelerde toplam 75, 99-00 sezonunda 1.devrede 16, 2. devrede ise toplam 83, 00-01 sezonunda 1. Devrede 2. Devrede toplam oyuncu değişikliği ile her üç sezonda da 2. devrelerde daha fazla oyuncu değişikliği yapılmış olması Egesoy H., ve arkadaşlarının 2000 Avrupa Futbol şampiyonasındaki buldukları sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Oyuncuların 98-99 futbol sezonunda oynadıkları maç ortalamaları incelendiğinde, savunma oyuncularının 18.4 maç ile en fazla maç oynayan futbolcular olduğu, orta saha oyuncularının ise 14.0 maç ile en az maç oynayan futbolcular olduğu görülürken, oyunda kaldıkları süreler incelendiğinde ortalama 43.7 dakika ile yine savunma oyuncularının en fazla oyunda kaldıkları, buna karşın ortalama 25.0

dakika ile forvet oyuncularının en az ortalama süre oyunda kaldıkları tespit edilmiştir.

Oyuncuların 99-00 futbol sezonunda oynadıkları maç ortalamaları incelendiğinde, orta saha oyuncularının 19.9 maç ile en fazla maç oynayan futbolcular olduğu, kalecilerin ise 11.3 maç ile en az maç oynayan futbolcular olduğu görülürken, oyunda kaldıkları ortalama süreler incelendiğinde ortalama 38.4 dakika ile orta saha oyuncularının en fazla oyunda kaldıkları, buna karşın ortalama 26.2 dakika ile forvet oyuncularının en az ortalama süre oyunda kaldıkları tespit edilmiştir.

Oyuncuların 00-01 futbol sezonunda oynadıkları maç ortalamaları incelendiğinde, forvet oyuncularının 14.8 maç ile en fazla maç oynayan futbolcular olduğu, kalecilerin ise 8,5 maç ile en az maç oynayan futbolcular olduğu görülürken, oyunda kaldıkları ortalama süreler

incelendiğinde ortalama 34 dakika ile forvet oyuncularının en fazla oyunda kaldıkları, buna karşın ortalama 22.5 dakika ile kalecilerin en az ortalama süre oyunda kaldıkları tespit edilmiştir.

Sonuç olarak; takımda görülen başarısızlıkta sürekli olarak teknik direktör değişikliğine gitmek yerine uzun vadeli çalışmalar benimsenmeli, buna paralel olarak sürekli yönetim kadrolarının sık sık değiştirilmeyip, yerine uzun vadeli olarak çalışacak yönetim kurulları oluşturularak desteklenmeli, teknik, taktik, kondüsyon ve psikolojik yetilerin yanı sıra hücum ve savunma bloklarındaki takımın zayıf ve güçlü yönleri ve bu mevkilerde oynayan oyuncular iyi analiz edilmelidir. Yapılan transferler özellikle de yabancı oyuncu transferleri ciddi araştırmalar sonucunda isabetli olarak yapılmalı, takımda devamlılığı olan oyuncuların kullanılmasında ısrar edilmelidir.

KAYNAKLAR

- 1- Doğan M., Acar Z.A., Erol S., Doğan A., Gültekin O., Ekim 2000, " Bursaspor Profesyonel Futbol Takımının 98-99/99-00 Sezonlarındaki Sporsal Veriminin İncelenmesi" Sf.29, Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu., 2. Futbol Bilim Kongresi Bildiri Özetleri Kitapçığı, İzmir.
- 2- Lopez S.L., Apr.1999, " All Together " P.34, Unesco Courier, Vol 52, Issue 4, 1p 1c.
- 3- Ferah A., 1995, "Futbol Eğitim Öğretim" Sf.11, Neyir Matbbası, Ankara
- 4- Zivalioğlu H., Doğan A., Sakallıoğlu F., Türkan M., Baş M., Mart 1998, " Trabzonspor Futbol Takımının Saha İçindeki Teknik Hareketlerinin Analizi", Sf.122, Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, 1. Spor Bilimleri Bildiri Özetleri Kitapçığı, Erzurum.

- 5- Ayhan E., Uzoğuz A., 1970, " Hey Gidi Günler Hey", Sf. 3, Bursa.
- 6- Şahinoğlu,Z., Ekim 1998, "Fransa 98'e Genel Bakış". Sf 5-6, Futbol Eğitim, Sayı 10, İstanbul.
- 7- Egesoy H., Bizatı Ö., Şenkibar B., Tavlı H., Ekim 2000, " 2000 Avrupa Futbol Şampiyonası Çeyrek Final, Yarı Final ve Final Maçlarında Kaydedilen Gollerin Analizi", Sf.28, Ege Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu., 2. Futbol Bilim Kongresi Bildiri Özetleri Kitapçığı, İzmir.
- 8- Apaydın A., Doğan M., Şubat 1995, " Futbol ve Temel Teknikler ", Sf.6, Demirtaşpaşa E.M.L. Matbaa Bölümü., Bursa.